

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία

Τάξη: Α΄

Ενότητα: «Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση»

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Η αναγνώρισις¹

Εχάραξεν ανατολή και ρόιδισεν η δύσι,
Πάν τα πουλάκια σταις βοσκαίς και η ώμορφαις να πλύνουν.
Πήρα κ' εγώ το γρίβα² μου να πάω να τον ποτίσω.
Βρίσκω μια κόρη πώπλυνε σε μια κρυά βρυσούλα,
Κ' εγώ νερό της γύρευα κι' άπλωσε να μου δώση.
Δώδεκα κούπαις μούδωκε, στα μάτια δεν την είδα
Και σε ταις δεκατέσσαραις την είδα δακρυσμένη
-«Τ' έχεις κόρη μ' και θλίβεσαι και βαρυνασπενάζεις;»
-«Εγώχ' άντρα στην ξενιτιά τώρα δώδεκα χρόνους,
Κι' ουδέ χαρτί δε μώστειλεν ουδέ ατός³ του ήλθε,
Κι' ακόμα δυο τον καρτερώ, ως τρεις τον παντυχαίνω,
Κι απαί θα γένω καλογριά, τα ράσα να φορέσω.»
-«Ο άντρας σούταν άρρωστος, βαργιά⁴ για να πεθάνη,
Και τον εδάνεισα πανί, μούπε να με το δώσης.»
-«Αν τον εδάνεισες πανί, εγώ να σου το δώσω.»
-«Γω τον εδάνεισα κερι, μούπε να με το δώσης»
-«Αν τον εδάνεισες κερι, εγώ να σου το δώσω»
-«Γώ τον εδάνεισα φιλί, μούπε να με το δώσης.»
-«Αν τον εδάνεισες φιλί, να πάγης να το πάρης.»
-«Κόρη μ' εγώμ' ο άντρας σου, εγώμαι κι ο καλός σου.»
-«Αν ήσαι σύ ο άντρας μου, αν ήσαι ο καλό μου,
Πες μας σημάδια του σπιτιού, τότε να σε γνωρίσω.»
-«Έχεις μηλιά στη θύρα σου και κλήμα στην αυλή σου,
Κάμει σταφύλια ραζακιά⁵ και το κρασί μοσκάτο⁶.»
-«Εγώμουν κρασοπούλισσα και διάβηκες και τάδες.
Αν ήσαι συ ο άντρας μου, αν ήσαι ο καλός μου,
Πές μου σημάδια του κορμιού, τότε να σε γνωρίσω.»
-«Έχεις ελιά στο στήθος σου κ' ελιά στην αμασκάλη.»
-«Καλέ μ' εσύ 'σαι ο άντρας μου, εσύ 'σαι κι' ο καλός μου.»

¹ Στο κείμενο έχει διατηρηθεί η ορθογραφία της πρώτης έκδοσης.

² (ο) γρίβας: άλογο

³ ατός: αυτός, ο ίδιος

⁴ βαργιά: βαριά

⁵ ραζακιά (σταφύλια): ποικιλία σταφυλιού

⁶ μοσκάτο (κρασί): είδος κρασιού από αρωματικά σταφύλια

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α.1. Το ποίημα είναι ένα παραδοσιακό δημοτικό τραγούδι. Να επισημάνετε δύο (2) χαρακτηριστικά γνωρίσματα της παραδοσιακής ποίησης. **(10 μονάδες)**

α.2. Να βρείτε στο κείμενο τα σημάδια της αναγνώρισης στην οποία αναφέρεται ο τίτλος του ποιήματος και να σχολιάσετε εν συντομία τον τρόπο με τον οποίο κλιμακώνεται η αναγνώριση του άνδρα από τη γυναίκα. **(15 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25

β

β.1. Στο ποίημα χρησιμοποιούνται πολλές επαναλήψεις λέξεων ή ολόκληρων φράσεων. Να εντοπίσετε δύο (2) από αυτές. **(10 μονάδες)**

β.2. Τι εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σας, οι επαναλήψεις που εντοπίσατε στην ερώτηση β.1.; **(5 μονάδες)**

β.3. Να γράψετε πέντε (5) ιδιωματικές λέξεις από το ποίημα. **(10 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25